

Elementy prawa dla informatyków - wykład 4

18.11.2014

4.0.1 Dozwolony użytek

Kiedy możemy korzystać z utworu bez zgody autora

4.0.2 Program komputerowy jako przedmiot prawa autorskiego

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej 2009/24/WE z dnia 23 kwietnia 2009 w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (Dz. Urz. UE. L2009, Nr 111 str 16)
- eur-lex.europa.eu
- Dyrektywa Rady Unii Europejskiej Nr 9/250/EWG z 14 maja 1991 o ochronie ...
- Artykuł 278 paragraf 1 kodeksu karnego...
- Artykuł 74 ustęp 1 prawa autorskiego
  - „Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej”
  - cel - możliwość zastosowania konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych
  - faktyczne odmienności między ochroną dzieł literackich i programów komputerowych
- Warunek uznania programu za utwór - „przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze”
  - Funkcjonalny cel programów komputerowych ogranicza swobodę twórczą

- Ochrona niezależna od sposobu wyrażenia (kod źródłowy, kod maszynowy, znajdujący się w notatkach, dokumentacji projektowej, użytkowej)
  - Dokumentacja jako taka nie jest uważana za program komputerowy (jest to „utwór literacki”)

Koncepcje, pomysły i idee nie są chronione.

Elementy chronione	Elementy niechronione
Konkretny ciąg instrukcji (kod źródłowy), elementy tekstowe programu	Algorytm, język programowania (elementy pozatekstowe)
Formę utworu (sposób wyrażenia)	treść (idea, pomysł)

4.0.3 Sprawa SAS Institute vs World Programming Entity

Sygnatura sprawy - C/406/10

4.0.4 Problem skutków zakresu ochrony

- Wykluczenie ochrony logiki, układu, struktury programu umożliwia wykorzystywanie czyjegoś dorobku
  - * Argument zarówno za, jak i przeciw
- ochrona układów, struktury programu, procesów wykorzystywanych przez program zbliżałaby się do ochrony patentowej

Podmiot autorskich praw majątkowych do programów komputerowych:

- twórca
- pracodawca

4.0.5 Treść autorskich praw majątkowych do programów komputerowych

- Artykuł 74 ustęp 4 - autorskie prawo majątkowe do programu komputerowego z zastrzeżeniem przepisów 75 ust. 2 i 3 obejmują prawo do: (prawo do zmian w programie to prawa majątkowe, można je sprzedać)
  1. trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzenia, wyświetlenia, stosowania, przekazywania; przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego

2. tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, który tych zmian dokonała
3. rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu programu komputerowego lub jego kopii

4.0.6 Zakres szerszy niż w przypadku innych utworów

- wyłączne prawo wprowadzania zmian
- określenie granic dekompilacji i wykorzystywania jej wyników
- wykluczenie dozwolonego użytku osobistego
- wykluczenie ...

4.0.7 Artykuł 75 ustęp 1 p.a

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, czynności wymienione w artykule 74 ustęp 4 punkt 1 (zwielokrotnienie) i 2 (tłumaczenie, przystosowanie, zmiany) nie wymagają zgody uprawnionego, jeżeli są niezbędne do korzystania z programu komputerowego. Możliwość zmiany, przystosowywania, tłumaczenia, zwielokrotnienia obejmuje przykładowo:

- „zwykłe” korzystanie z programu
- poprawianie błędów
- testowanie programów (np. żeby sprawdzić, czy nie ma wirusów)
- zmienianie programu w zakresie dostosowywania do nowych wymagań

4.0.8 Artykuł 75 ustęp 2 p.a

Nie wymaga zezwolenia uprawnionego:

1. Sporządzanie kopii zapasowej, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu komputerowego
2. Obserwowanie, badanie i testowanie programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo do korzystania z egzemplarza programu komputerowego ...
3. zwielokrotnienie i ...

Artykuł 75 ustęp 3 p.a o którym mowa w ustępie 2 punkt nie mogą być:

1. wykorzystywania do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie ...

Dozwolony użytek z programu komputerowych:

- kopia zapasowa
- black box analysis

4.0.9 Dekompilacja, art. 75 ust. 2 pkt. 3 art. 75 ust. 3 p.a

Określenie warunków, w których dopuszczalna jest dekompilacja:

- wykonywanie przez osobę uprawnioną
- nie ma łatwo dostępnego innego źródła informacji
- jedynym celem jest wykorzystanie rezultatów do osiągnięcia współdziałania ...

4.0.10 Artykuł 29 p.a

Wyjątek wśród przepisów o dozwolonych użytku (osobistym i publicznym) - prawo cytatu

Artykuł 29.1 - Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub dobrane utwory w całości ...

Poza zakresem dozwolonego użytku:

- użytek osobisty (art 23. p.a)
- przejściowe lub incydentalne zwielokrotnienie (np. streaming filmu przez internet)
- wykorzystywanie przez instytucje naukowe, biblioteki, ośrodki informacji
- wykorzystywanie dla dobra niepełnosprawnych, korzystanie dla celów publicznych ...

(dozwolony użytek dla programów komputerowych poza prawem cytatu jest wykluczony)

4.0.11 Autorskie prawa osobiste

- prawo do autorstwa
- prawo do oznaczania utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo udostępnienia go anonimowo
- wykluczone są inne prawa osobiste (art. 16 ust. 3-5 p.a) t.j do:
  - nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania
  - decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności
  - nadzoru nad sposobem korzystania z utworu

4.0.12 Artykuł 58 p.a

Jeżeli publiczne udostępnienie utworu następuje w nieodpowiedniej formie albo ze zmianami, którym twórca mógłby słusznie się sprzeciwić, może on po bezskutecznym wezwaniu do zaniechania naruszania odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć. Twórca przysługuje prawo do wynagrodzenia określonego umową.

4.0.13 Artykuł 77

Uprawniony może domagać się od użytkowników programu komputerowego zniszczenia posiadanych przez nich środków technicznych ... (praktyczne znaczenie nie jest zbyt wielkie.)